

CIVTADANIA

SETMANARI D'ESQUERRES

Buscant el fons de la revolució. Quins serien els responsables màxims?

ANY I

La Bisbal 12 de Gener de 1933

NUM. 39

EDITORIAL

ATZAGAIADES

Tan els monarques com els elements monarquitzans de totes les èpoques de l'història de la Humanitat, han comès freqüents atzagaiades. L'intel·ligència a voltes és insuficient per fer-hi veure clar en un problema determinat. Per això no estranyarà a ningú que els residus de monarquisme incubats en certa gent, els portin a cometre estupideses tan enormes com són el processament dels membres de la comarcal barcelonina de l'Esquerra Republicana, per part del jutge Filibert Arrontes, i com és, també, l'escapatoria dels 29 deportats de Villa Cisneros.

Disbarats de tan gruix com els dos que acabem d'esmentar, al nostre entendre, sols poden inspirar-los esperits corcats de monarquisme, retardaris i fastigosament corromputs. I es aquí on es pot apreciar amb tota la seva ufana, la llarga diferència que separa la República de la Monarquia, la qual s'aprecia ja en la manera de pensar i es corrobora en la forma d'actuació dels dos sectors.

Sembla increïble que uns homes es trobin processats pel sol fet d'haver fet de domini públic l'expulsió de cinc individus d'un partit. Ho semblarà més en el cas present, perquè aquests individus actuaven amb immoralitat manifesta i eren indignes de figurar en un partit com ho són de formar part dins el consistori barceloní. El gest de la comarcal de l'Esquerra es tan just, tan noble, que una mentalitat sensible qualsevol, una mentalitat republicana, forçosament havia de restar admirada. És l'embotament, l'esterilitat dels òrgans sensibles, de perfecta idiosincracia de l'Espanya monàrquica, que no percep l'elegància d'una decisió. És, també, l'odi secular contra Catalunya, que dicta a un jutge un processament fora de tò. L'afany grotesc de satisfer una passió anticatalana—matonisme brutal i sense solta heretat directament de l'Espanya d'Alfons de Borbó—fa oblidar el deure, la lògica, i surt com una torrentada a fer el ridícul per aquests mons, en desprestigi d'una col·lectivitat de jutges i de magistrats alguns dels quals no s'ho mereixen.

La trista i fugissera popularitat del jutge Arrontes, és idèntica a la dels vint-i-nou fugitius de Villa Cisneros. El caire pel·liculosc de l'escapatoria es únicament allò que l'ha feta possible. Deixem, ara, la part de culpa dels encarregats de guardar-los, la complicitat que puguin tenir amb la fugida, l'excessiva llibertat de que gaudien els presoners. Apart de tot això, la fugida, per part dels senyors monàrquics, es deu, indubtablement, a l'influència xiroia dels heroïsmes de pel·licula americana, tan grats als militars desvagats i poca-soltes.

Si els deportats haguessin pensat bé les conseqüències de la seva «azaña» a hores d'ara encara estarien passejant la mandra per terres africanes, en espera del retorn proper a la península. Això és, en bona lògica, el que *haurien* fet uns homes responsables, sobretot si estaven acostumats a les comoditats i a la bona vida. I que no es parli de valentia. Fóra desconèixer la realitat. En tots els deportats no hi ha un que tingui fusta de capdill. En lloc de valor, d'ardidesa revolucionària, d'audàcia arrossegadora de masses, que és imprescindible per poder fer de polítics revolucionaris, els deportats tenen el cap ple de pardalets i d'essències donjoanesques, propies d'un militar monàrquic espanyol, és cert, però impropies d'un home conscient de qualsevol país civilitzat. L'escapada, doncs, més que un avís als homes es un sotrac a les fràgils amistats femenines, les quals podran somniar en un galán elegantíssim, pàlid, de cabells ondulats, que fuig dalt d'una balandra tota blanca per anar-li a donar una besada espasmòdica, de les que s'estiien al final de les pel·licules que acaben bé.

Les atzagaiades dels monàrquics no són cap perill per la República. Evidencien la decadència d'aquella falsa superioritat, d'aquell injust domini, d'aquell jou insuportable, que ja no pot tornar. Cada nova atzagaiada es una pedra més que s'afegeix al magnífic edifici republicà. Tot té la seva fi i ara, caldria que precipitessin el fi de totes les deixalles monàrquiques i monarquitzants.

CERVERA

He sortit d'Igualada en un automòbil gairebé nou, ràpid, modern, que agafara les innumbrables giragones, del terreny a una velocitat esfereïdora. El xòfer portava al costat una senyoreta riallera i simpàtica que cel·lebrava amb goig els acudits del seu veí. I el xòfer es mirava la companya fent gestos amb els braços tot deixant lliure el voltant i encara tenia temps de girar la testa enrera cercant l'efecte que feia als passatgers la seva situació privilegiada. Mes d'una vegada he tingut la sensació d'un daltabaix irreparable, d'un salt en mig de l'auserda o en un barranc.... Ara que tot ha passat, quan evoco l'escena de l'automòbil en que tots ens apretavem sense dir res centre el seient, no puc evitar la rialla. Allò ja ha passat...

Caldrà parlar algun dia, de la sort que solen tenir als xòfers amb el sexe feble. Es veu que realment és un gremi de castigadors irresistibles, sobretot pels que tenim de viatjar i ens veiem la vida en mans d'un home que no té mes ulls que els de la companya de torn.

Al començar la forta collada de Cervera, al cim de la qual, com en un gran mirador, s'esten la ciutat, hem pres, alé, comfiats. Teniem sort. Arribariem bé. I així ha estat. En descendir del cotxe hem esguardat un a un, els dos causants de les nostres angúnies: El xòfer, amb els cabells rossos, ondulats, a la permanent i una ombra de bigoti, ens ha picat l'ullet en senyal d'intel·ligència. *Abur...!*

Cervera és una ciutat que sols viu de recorts. Un passat gloriós que ja no tornarà. Avui, amb els carrers polsosos, bruts, mal enpedrats, amb un passeig raquític d'arbres consecats pel sol, és una vila passada de moda que us encomana certa tristor.

Viu de recorts... L'Universitat que en temps fou general de Catalunya; l'església de Santa Magdalena mig enrunada per l'acció del temps; els vells convents de Sant Francesc de Paula, Dominics i Franciscants; l'ermita de Sant Pere lo Gros; la col·legiata gòtica del segle XIII, amb l'imatge, tallada en fusta, de la Mare de Deu de les Sabines... Tot plegat recorts d'un temps de domini religiós, de fanatisme i de privilegis injustos a totes llums.

Avui Cervera, amb els seus 5,000

habitants, contempla la seva vall pedregosa, seca i desnivellada, damunt un turonet a 551 metres sobre el nivell del mar. Potser, tot guaitant el llit sempre sec d'el Donclara pensa que els temps han canviat i enyora èpoques reials pretèrites que ja no tornaran. S'han acabat gracies dels comptes de Barcelona, del reis d'Aragó, d'aquell Felip V de mala memoria que tothora rebé l'ajut de Cervera en la seva empresa de sotmissió de Catalunya. S'han acabat les carlinades i fins es va diloint l'injust predomini de la sota-na.

Amb el triomf de la justícia nova Cervera resta en la penombra, en l'oblit, sense esma per redreçar-se i seguir el ritme del viure modern. A la pols del comerç, al rocam i a la brutícia, s'hi ajunta la negror de les vestimentes de monjes i capellans, de freres de tota espècie i de beates velles i resseques per l'abstenció de certes necessitats terrenals. Tot és trist, tot plora. Fins les noies caminen amb el cap cot i vesteixen amb excessiva grisor. No comprem com Josep M^a. de Sagarra ha escrit «L'Alegria de Cervera,» a menys que el títol d'aquesta obra no sia una paradoxa humorística.

A Cervera tot és vell, tot és antic i decadent. Es una ciutat trista que a l'hivern, sovint emboirada, esdevé un retrat fidel de la conseqüència dels avantpassats.

J. MOLLA ALIU

Opinions i comentaris

Josep A. Trabal

Josep A. Trabal. Heus ací un nom ben conegut i un prestigi ben afermat a casa nostra. Una conferència esplèndida, plètòrica d'ensenyances, plena d'exemples que donava l'any passat a La Bisbal, és la causa que aquest nom sigui per tothom, —amics i enemics polítics—, pronunciat amb suma delectança. D'aquella data fins avui, ha seguit una campanya formidable de propaganda, no de propaganda destemplada, no amb crits d'energúmen que a res conduïxen, no amb frases retumbants que cauen en el buid més espantós, sinó amb mots i imatges emmarcats en la més viva i puixant realització. Ha seguit una tasca immensa i ha seguit també la valentia

d'un home, que s'ha acarat amb l'anarquisme, li ha retret llurs pecats, i l'ha reduït, arreu on n'ha parlat, a l'utopia que representen aquests ideals i a l'esquifida mentalitat dels que en són llurs dirigents.

Dijous passat a les 8'30 de la nit, llegiem a «El Autonomista»,—esperit de col·lecció, pel que es refereix a aquest nom—, que Josep A. Trabal donava a les 9 i mitja una conferència al Centre Republicà de Salt, versant sobre el tema «Política i anarquisme». Uns instants, una organització d'amics i després d'una hora de viatge—si aquest nom pot aplicar-se—, per unes carteres en estat d'abandó grandiosos, ens trobàvem al Centre Republicà de la simpàtica barriada gironina. Josep A. Trabal, amic sincer, ens abraça efusivament a tots els bisbalencs, i després puja a l'escenari per a donar la seva anunciada conferència. La dissertació ha estat realment formidable. Sí, senyors: *formidable*. Era l'any passat que el públic bisbalenc, — un dels millors públics segons anem jutjant per escoltar conferències—, restava meravellat d'una dissertació aguda i tallant. A Salt ha succeït el mateix. El públic, que al començament semblava que estés unànimement constipat, ha anat posant-se quiet, i el silenci que instants després regnava a la sala, era una cosa vertaderament esplèndida. Política i anarquisme. Pobre anarquisme. Pobre F. A. I. com ha quedat desfeta a les mans de Josep A. Trabal. Amb fets i exemples evidentíssims, l'anarquisme ha quedat conceptuat tal com es mereixia, i els que avui en són prohoms a la nostra terra, han estat fidelment retratats pel conferenciant. Bakunin, Marx, Engels, totes aquestes grans figures han servit per anar desenrotllant la dissertació, i el Noi del Sucre, el malaguanyat Salvador Seguí, han tingut un paper important en aquesta conferència, al llegir el Dr. Trabal uns magnífics fragments d'articles que havia publicat. Possibilitats dintre la República. I després un acabament magistral fomentant la cultura amb frase segura, amb paraules correctes i elegants, amb l'entusiasme d'un aimant fervent de tot ço que significa il·lustrar les multituds.

Quan el conferenciant ha acabat, desseguida ha corregut vers nosaltres. Una espessa muralla de públic cercava la nostra taula. S'ha parlat preferentment de cultura, i ens ha remarcat el record que serva de La Bisbal. Ans deixeu-me preparar, amics, allí em proposo pronunciar una conferència documentadíssima, no us sembla bé pel mes de febrer? Una nova abraçada, un a reveure entusiasta i cordial. Bella vetllada!

Divulgacions sobre Naturisme

En un treball sobre Naturisme publicat en el nombre corresponent al 22 de Setembre, vaig fer una lleugera descripció referent a l'origen de l'home; avui continuant la tasca, començarem una sèria de treballs dedicats a divulgar els coneixements més elementals, necessaris per l'estudi del Naturisme, millor dit, de la «Trofologia» o «Ciència de la Nutrició».

Aquests treballs modestíssims estan basats en el programa d'estudis de l'Escola Naturo-Trafològica dirigida per el professor Dr. Josep Castro, de qui he estat deixeble. D'ell n'és tot el mèrit donç jo no he fet altre cosa que interpretar fidelment llurs ensenyances.

* * *

I

Composició química del cos humà.

Els elements que integren el cos humà, són els mateixos que componen el protoplasma en general. El protoplasma és la substància viva que serveix de mitja a tota forma animal, sense el qual la vida és impossible.

Els cossos simples que integren el cos són: Oxigen (O), Hidrogen (H), Carboní (C), Nitrògen (N), Fòsfor (P), Sofre (S), Clor (Cl), Fluor (F), Jode (I), Brom (Br), Arsènic (As), Silici (Si), Sodi (Na), Potassi (K), Calci (Ca), Magnesi. (Mg), Ferro (Fe) i Magnès (Mn).

El Fluor, el Jode, l'Arsènic, el Brom i el Silici formen part integrant de tots els protoplasmes; sols es troben a certes cèl·lules; llur presència sembla gairebé sempre revelar substàncies les quals contenen propietats especials; els demés elements es troben a tot arreu.

Hi ha altres elements que es troben en diversos organismes, tals com el Liti (Li) el Coure (Cu) i el Plom (Pb).

En molts invertebrats (crustacis,

No podríem pas cloure aquestes ratlles sense expressar l'adhesió que ens mereix la tasca que porta a terme Josep A. Trabal, tasca de combat vers el confusionisme i la violència, tasca de cultura i educació del poble, en un mot, digne d'un vertader militant d'Esquerra Republicana de Catalunya. Esperem, ansiosos, el mes de febrer vinent. Podrem sentir de nou l'argumentació densa i curulla d'exemples: la paraula brillant i senzilla, d'un ferm catalanista i un vertader republicà.

EMILI VIGO VERDAGUER

mol' lucis, etc.) el coure reemplaça al ferro en la sang.

* * *

Substàncies inorgàniques del cos humà.

1.ª Aigua: l'aigua es troba en tots els teixits del cos humà. La proporció és variable segons els teixits; acostuma a exedir en general del 60 per cent del teixit fresc. El terme mig general per al cos de l'home adult és de 64 per cent, i passa en el nadó del 70 per cent. Un home que pesi 75 quilos conté 48 d'aigua, o sigui les dues terceres parts de llur pes.

La vida sense aigua no és possible. Existeixen animal inferiors (rotífers, tardigrads, etc.) que poden dissecar-se, i que cessen allavors de manifestar tota propietat vital, però quant s'els restitueix la quantitat necessària d'aigua, reapereixen en ells les manifestacions vitals.

L'aigua existeix a l'organisme en els seus tres estats; 1.er en l'estat de vapor d'aigua en suspensió, en vies respiratòries; 2.^{on} com a vehicle de substàncies dissoltes o en suspensió, trobant-se així a tots els humors de l'organisme; 3.er com a aigua d'inhibició de substàncies sòlides, formant part integrant dels elements cel·lulars o com aigua de conuinació entrant en la constitució de certes substàncies orgàniques: aquesta darrera conuinació és molt reduïda en comparança a la quantitat que es troba sota les altres dues formes.

Baix els dos primers estat desentrotlla un paper físic important, tenint, però, no menys importància, l'aspecte químic, atenent a totes les reaccions d'hidratació i sobre tot d'hidrolissi, que tenen lloc dins l'organisme.

Tota aquesta aigua té calcs en dissolució en proporcions variables segons els elements cel·lulars i segons les espècies animals. No existeix cap cèl·lula que pugui viure en l'aigua genuïnament pura (aigua destil·lada), la qual es com un verí per a les cèl·lules perquè altera profundament llurs propietats físiques més essencials.

J. ARQUEROS I ARQUEROS.

* * *

IMPRESSIONS

Diumenge passat, al matí prenia el tren camí de Barcelona. En el departament del vagó, apart d'unes persones secundàries hi erem, una gentil dameta que pujà a Girona, un meu amic de la Lliga, i un individu exprimatxat i escardalenc. El meu amic, segurament per a fer-se grat a la damisel·la d'ulls resplandents, la qual a l'asseure-s no es descuidà pas de senyar-se, encetà una discussió política, a base dels tòpics massats de l'esverament dels capitalistes i de l'actuació governamental socialista. La bella testimoni es donà, però, compte del joc que s'estava tremant, i aprofità un parèntesi en la nostra discussió, per a deixar anar unes paraules, dites a una senyora que tenia al costat, i entremig d'uns llavis riallers i esquerps:

—El meu promés.....

No cal dir l'efecte que tingueren pel meu company, el qual hauria deixat correr la nostra discussió a a no ésser que aquell individu exprimatxat i escardalenc, de cop i volta, es posà al seu costat i conjuntament anaren desgranant els seus atacs als governants actuals. De totes maneres, el meu amic, decepcionat davant el seu fracàs amb la nostra gentil companya de viatge, minvà la força dels seus arguments, i arribà a etzivar un reguitzell d'improperis per aquells que busquen inutilment un passat, als quals, segons ell afusellaria a tots.

Entravem ja a dins l'estació barcelonina, quan al sentir aquestes paraules, l'individu exprimatxat i escardalenc, s'aixecà, violentament i dirigint-se al seu company de discussió li digué que ell no era pas republicà i que no tenia pas cap obligació d'esser-ne. I per segona vegada, el meu amic quedà de pedra.

Al baixar l'estrep, resonava en l'espai una paraula: monàrquic. I a mi mateix em preguntava si era possible que encara hi hagués qui pogués dir-se'n retadorament a dintre un vagó de tren, i no sé perquè, vaig pensar amb Villa Cisneros i amb el general Sanjurjo.

Papers de Fumar de tota mena

FARRARÓ

Pi i Margall, 10

LA BISBAL

FLECA

RODÀ

ESMERADA ELABORACIÓ
DE TOTA CLASSE DE PA.

PA INTEGRAL

Les delicioses

Coques de greixons «RODÀ»

A 1 i a 1'50 ptes. — Mides extraordinàries per encàrrecs.

Eren les vuit del vespre. Sortia amb un meu amic de teatre. A l'atra-veçar la Plaça de Catalunya notare-rem extranyats la gran quantitat de força armada que hi havia. A l'ésser a la Rambla veierem els tranvies parats i mes guardies d'assalt. Quan ja erem a la Rambla de les Flors, oïrem un tret, i tot seguit vint, cin-quanta, vuitanta..... Mentres cuita-rem a refugiar-nos, junt amb altres persones, en una entrada. Els comen-taris, tots, foren de blasme per aquests professionals de la pistola i del terrorisme, i a mi, em vingué a la memòria aquell individu espri-matxat i escardalenc del mati. Però, els planys justíssims, d'unes noies que havien perdut els seus acom-panyants, m'en distregueren aviat, i mentres sonaven, no gaire lluny, uns trets, a dintre l'entrada es pro-va de fer una mica de barrila, enca-rra que estic segur que cap de no-saltres li passava mes avall dels llavis, principalment, una pobra sen-yora que estava mes blanca que un paper. Uns moments mes tart, quan ja no es sentia cap soroll, veierem passar la gent amb les mans en l'aire, semblant talment, una corrua de fidels invocant amb el gest, un poder celestial.

No tardà en entrar en el nostre refugi un guardie, el qual no es des-cuidà pas d'aixecar el gatillo del revòlver. I un a un, anarem sortint: «Manos arribal!». No sè pas si us hi heu trobat mai. Fà un cert efecte, es cert, i fins hi tot una certa grà-cia. Cent, dos cents metres, amb les mans aixecades i per si us cansàveu ja hi havia una boca de carrabina que us apuntava, mentres ressonava una veu de baix: «Las manos en alto». I aixis fins a Canaletes.

* * *

Una hora mes tart decidia anar-me'n a sopar, però impossibilitat de passar per la Rambla de les Flors, vaig tenir de travessar pel mercat, a on, i un a un, ens butxacajaren detingudament, i fins que es con-venien que ereu persones pacifi-ques no us deixaven passar.

A l'arribar a l'hotel els comenta-rijs eren per a tots els gustos, i això encara que cal remarcar ho, tothom coincidia en que el Govern tenia d'acabar d'un sol cop aquests actes de vandalisme que no fan res més que minvar l'economia del nostre país.

* * *

A l'endemà, al vespre, tornava a agafar el tren en viatge de retorn. Suposo que en tots els departamen-tis es devia parlar de la «revolució» del dia anterior, menys en el nostre. De totes maneres, també es parla de revolucions. Un català que tornava de Cuba, després d'una estada de catorze anys, ens deia que el que acabava de passar a Barcelona, no era absolutament res, al costat del que passa a Cuba. És allò, sempre hi ha un pitjor.

A l'ésser a Flassà, i mentres el tren tornava a arrencar en direcció a França, vaig girar-me, i va sem-blar-me veure en un departament, sol i descebut aquell individu espri-matxat i escardalenc, i no vaig po-

der-me estar de murmurar una pa-raula: pobrets!

* * *

Han passat, novament, uns altres fets sagnants a la nostra terra. Cal que siguin els últims, i cal que el Govern piqui a qui s'ho mereixi, i sigui qui sigui. No hi valen con-templacions per uns assessins a sou. Aquelles dones i aquells in-fants que veia córrer diumenge pas-sat, esverats i espaordits per Barce-lona, quan sortien tranquil·lament dels espectacles, necessiten un am-par. I aquest ampar cal que exis-teixi, pesi a qui pesi.

La veritable classe obrera ha de veure aquests actes amb repugnàn-cia i amb despreci, i deu doldre-se'n puix que no fan res més que minvar la seva potencialitat i el seu presti-gi. Però, no cal confondre els obrers amb els gansters de profes-sió. Això fóra monstruós.

Cal que el Parlament Català se'n donguï compte ben aviat, i com més ajudi els treballadors, més aquests estaran al costat de la República, i més lluny es trobaran d'aquests agitadors a sou.

J. GINESTA I BALMANYA

AJUNTAMENT

Sessió del dia 10

Els Srs. Ponjoan, Prim i Vernet no hi assisteixen.

Es llegeix l'acte de la sessió an-terior, la qual s'aprova, passant-se, tot seguit, a l'ordre del dia.

La Presidència dóna compte d'u-nes lletres rebudes del diputat al Parlament Català, Sr. Cerezo, ofe-rint-se a la Corporació Municipal, i de la Societat Coral, «Els Rossin-yols de les Gabarres» invitant a l'Ajuntament a la vetllada que ce-lebrarà el diumenge vinent. S'a-graïxen.

El Sr. Tarrés assabenta que la subhasta que es celebrà per a la venda d'una gàvia de pesar toci-nos, no pogué ésser adjudicada puix que ningú arribà al tipus establert, que eren 60 ptes., acordant-se que sigui rebaixat a 42 ptes. i que, aquesta, sigui novament celebrada demà dimecres.

El President diu que poden po-sar-se a la venda unes estufes que hi havia en les Escoles, les quals no són, ara, de cap utilitat per haver-hi instal·lat la calefacció cen-tral.

Igualment diu que el Sr. Ramió ha fet construir unes voreres en el carrer de Coll i Vehí, les quals ha-vien estat malmeses per l'Ajunta-ment amb motiu d'haver-hi descar-rerat uns carros de pedra. Cre-guent de justícia que la reclamació que fà aquest senyor, de 75 ptes., per 400 ptes. que ha estat el cost total, s'acorda atendre'l.

Així mateix, s'acorda establir el preu mig del jornal d'un bracer en 6 ptes., igual que l'any passat, per l'efecte de quintes.

El Sr. Lloberas diu que ha llegit a la premsa, especialment a «L'Au-

Casa ALBERT

LA BISBAL

AQUESTA MARCA ES
SENYAL DE QUALITAT

Grans tallers de Sastreria i Confecció

Preus sense competència

tonomista» i a CIUTADANIA unes no-tes en les quals és remarcava l'oblit que havia tingut el Consistori en no obrir una subscripció prò dam-nificats per les darreres plujes. Creu que l'Ajuntament no deu pas con-tribuir-hi puix que ell és un dels perjudicats, com ho proven les obres que ja s'estant efectuant en el Daró, i que, per tant, l'única cosa que pot fer és agrair la crida i l'interés de-mostrat pel President Sr. Macià.

El Sr. Carré abunda en la matei-xa opinió, tot afirmant que ell no s'en havia pas oblidat.

El President dóna compte d'una denúncia formulada, fa temps, al Govern Civil, pels dependents de la Casa Albert, per la qual demana-ven es fés complir absolutament el descans dominical en la nostra po-blació. Diu haver cridat al gerent d'aquesta casa Sr. Callol, el qual li manifestà que estava d'acord en la denúncia formulada pels seus de-pendents, i que veuria amb molt de gust que fos atesa, sempre que les demés poblacions ho fessin aixis. El Sr. Lloberas continua dient que en aquest sentit informà a l'allavors governador Sr. Ameilla, i dona lec-tura a una nova denúncia formula-da per aquests dependents en la qual es queixen de que ni tant so-lament s'els contestés, i abogant pel compliment estricte del descans que marca la llei.

Precs i Preguntes

El Sr. Carré protesta dels fets promoguts a Barcelona pels ele-ments extremistes, a la qual s'hi adhereix, amb paraules enèrgics la presidència.

I sense que cap més senyor con-seller faci ús de la paraula s'aixeca la sessió.

Cine Mundial

Diumenge, 15 de gener de 1933.

La pel·lícula més sensacional de l'any,

LA REINA

DRAGA

per POLA NEGRI

L'actriu que esclavitzà l'actualitat

NOVES

Dilluns passat s'efectuà el sepeli, en caràcter civil, del Sr. Joan Ca-barrocas.

La Junta directiva del «Sindicat Bisbalenc de Treballadors de la Terra» en renovació estatutària feta a la Reunió General del 28 del prop-passat mes de desembre, ha quedat constituïda:

President, Joan Janoher; Sots-pre-sident, Tomàs Figueres; Secretari, Emili Fabrelles; Sots-secretari, Pere Ribes; Comptable, A. Cané; Tresor-er, Pere Dalmau; Vocal 1.ª, P. Pe-rez; Vocal 2.ª, P. Planes i Vocal 3.ª, A. Cantó.

Diumenge a les 9 i mitja de la

TEATRE OLYMPIA

CINEMA SONOR Avinguda de la República LA BISBAL
Empresa IMPORTACIONS CINEMATOGRAFQUES

DISSABTE I DIUMENGE

PROGRAMA DE SENSACIONAL INTERÉS.

Estrena de la interessant comèdia de la M. G. M. Parlada en espanyol.

SU ULTIMA NOCHE

La Mes gran creació de ERNESTO VILCHES, CONCHITA MONTENEGRO, JUAN DE LANDA, MARIA ALBA i JOSE CRESPO.

Una pel·lícula de complement SONORA de gran èxit

Dibuizos sorops | Doticiari "FOX" sonor

Local desinfectat, perfumat i dotat de calefacció central

La Bisbal, trimestre . . . 2'50 ptes.
 Fora, trimestre . . . 3'00 »
 Estranger, trimestre . . . 4'00 »

PER A ANUNCIS
 DEMANIS TARIFA

CIVITADANIA

Avinguda de la República, 17
 entressol

IMPREMTA
 Carrer de Pi i Margall, núm. 20

nit, en el Teatre Principal, el conjunt coral «Els Rossinyols de les Gabarres» posarà en escena la sarçuela en un acte i cinc quadres d'1 mestre En Joan Carreras Dagas.

A mes una comèdia en dos actes i en els entreactes el cor cantarà diverses peces.

Seràn amenitzats per la «Nova Harmonia».

Diumenge passat es celebrà una reunió de Secretaris d'Ajuntaments d'aquesta província.

Com habitualment ve fent-se cada any, dijous darrer, vigília dels reis, voltà pels nostres carrers, la quitxalla de la població, amb els típics fanalets i amb els cançons ingenus i sincers, propis de l'edat i de la diada.

Divendres passat, diada de Reis es celebrà un lluit ball a l'Escut Emporità per l'orquestrina de «La Principal».

Per a diumenge vinent hi han anunciats, en aquesta mateixa societat, un vermouh dançant al vespre, i un ball a la nit, per aquesta reputada orquestrina local.

Serveis prestats per el «Dispensari de lluita antituberculosa i Acció Social de les comarques gironines» en el mes de Desembre de 1932:

Malalts que han passat pel Dispensari, 412.

Malalts visitats per primera vegada, 34.

Detall dels treballs efectuats:

Visites, 201.

Radioscòpies, 48.

Radiografies, 4.

Anàlisis, 76.

Tractaments, 251.

Neumotòrax, 16.

Injeccions, 178.

Tractaments amb sanocrisina, 29.

Tractaments amb tiosulfats, 28.

Medicaments entregats (a part d'injectables):

Específics farmacèutics, 102, a 55 malalts.

Servei de vacunació antituberculosa amb la vacuna «Calmette Guérin»:

Vacunacions fetes en el mes de Desembre de 1932:

Nadons vacunats a la Capital, 30.

Nadons revacunats a la Capital, 30.

Nadons vacunats en els pobles de les Comarques Gironines, 133.

Nadons revacunats en els pobles de les Comarques Gironines, 133.

Total, 163.

Des d'aquestasetmana, *Ciudadania* surt impresa en la casa Jovés, de la nostra ciutat. Encara que el

canvi d'impremta no significa pas un millorament notable en la confecció de *Ciudadania* perquè un setmanari que compti amb els modestíssims mitjans del nostre aixó no és possible, tenim la convicció que tampoc significarà un desmillorament. Moralment la cosa ja pren un altra caire. Moralment la nostra publicació és veurà reforçada amb el retorn als que el redactem, d'aquella fé i satisfacció que havem perdut en haver de lluitar dia darrer dia amb l'indiferència dels que imprimien el setmanari. Tots els nostres llegidors havien constatat certes deficiències, que no eren culpa nostra. Sols la descurança de l'impressor n'era la causa.

Aquesta descurança haurà filtrat dins la redacció un ser defalliment puix que tots tenim la sospita que una mà amagada ens sabotejarà deliberadament.

Perquè creiem haver vençut aquet treball subterrani de que se'ns feu a objecte, cel·lebrem el canvi d'impremta que, altrament, de cap manera és un canvi d'orientació.

Movimen Demogràfic del passat mes de desembre.

NEIXEMENTS:

Dolors Bosch i Carreras
 Maria Dolors Negre i Reigg
 Maria del Roser Saltó i Vilà

DEFUNCIONS:

Dolors Simón i Rasós
 Martí Frigola i Serra
 Maria Font i Ferrés
 Lluís Hernández i Vidal
 Maria Martí i Roig

MATRIMONIS:

Miquel Vidal i Ferrer i Maria de la Soletat Saballs i Barris

ESPECTACLES

Teatre Olympia

KISMET. Un argument oriental que es desplega dintre una fastuosa presentació, destacant-se en primer terme el paper de App, el captaire.

MUSIC-HALL. És una bona comèdia, en la qual destaca la simpàtica actuació sadollada tota ella d'originalitat de Willy Forst juntament amb la seva parella, la qual reuneix bellesa i un bon temperament artístic.

Cinema Mundial

RONNY. És una opereta de la «UFA», bona com totes les d'aquesta marca, en la qual es destaca Kate Von Haggy i Willy Frotzen.

«Emil y los detectives» feta per nens, el més gran d'ells té 14 anys. Aconseguen la simpatia del públic amb les seves proeses detectivesques. Pels infants magnífica. Pels grans espectacular.

Pampallugues

Terrorisme musical

El nostre amic E. Poch, violinista i fluiol de «La Principal» de nostra ciutat, fou detingut per sospitós en els últims esdeveniments a Barcelona.

La causa fon el portar el tambori dintre la funda negra penjant de la ma, el qual feia l'efecte d'un armatost molt corrent avui a Barcelona.

I pensar que l'amic Poch es diu dels ciutadans més conseqüents amb els ideals republicans!

Ja era hora

Per fi, el nostre confrare «El Autonomista» de Girona, ha decidit catalanitzar-se totalment.

No cal dir lo molt que ho celebrem, encare que creiem que no havien pas d'esperar que l'Estatut fos implantat per a fer aquesta reforma.

L'hora dels exemples, no és pas a l'hora de la victòria, sinó en moments de lluita.

De totes maneres, val més tard que mai!

És natural

Quan Francesc Macià efectuà la visita d'inspecció als estralls ocasionats pels últims temporals a les nostres comarques, acompanyaven a l'il·lustre president representació de la premsa barcelonina, entre ells el senyor Duch Salvat.

Tot just els pacífics ciutadans damnificats s'adonaren del soodit senyor, s'intenrificà un ambient de recelosa hostilitat vers ell.

El cas no era per menys, puix que després de tanta aigua amb els seus corresponents disbarats, atrevir-se o venir un representant del Diluvi!...

Dels diaris

Hem llegit una informació pintoresca que demostra fins a quin punt arriba l'ingeni de l'hora per tal de recollir pessetes.

L'informació de referència es refereix a Puertollano. L'Ajuntament d'aquest poble ha decidit posar un impost a les campanes, les quals no es podran tocar sense pagar la prima corresponent.

Hi ha moltes maneres de tocar campanes. Nosaltres sabem d'experts que les toquen sense necessitat d'estirar la corda. No personalitzem. Per això és millor deixar d'esmentar noms. Ho deixem a criteri de cada ú. I fins proposem als senyors del consistori bisbalenc que sí un dia es veuen en la necessitat d'aplicar nous impostos i pensen en això de tocar campanes, pensin en els toadors més que en les matei-

xes campanes. Els «divos» també haurien de pagar.

Bombes

Després del triomf formidable del «Jo-jo» ningú podia preveure que un altre joc innocent vingués a substituir-lo. I ja hem vist; els reis d'Orient han tingut el caprici d'introduir un altre entreteniment a casa nostra, ja conegut de temps, però fins ara poc popularitzat. Ens referim als passatemps ingenus de les bombes.

Un amic ens contava que n'havia trobat una a la sopa. Naturalment que l'amic té una senyora amb ribets d'humorisme del més fi.

Ens hi hem divertit, em deia. I pensar que les autoritats s'ho prenen seriosament i volen solucionar-ho a trets, quan és un joc d'innocentada. La comprensió no està a l'abast de totes les intel·ligències.

Els reis

Després de la diada dels infants, no éo estrany veure els carrers envaïts de quitxalla i de joguines. Si us atansen a un infant tot seguit se us acudeix una pregunta:

—T'ho han portat els reis?

—Sí; però jo no els conec. Sols conec a les reines.

—Les coneixes, maco?

—Són aquelles que vaig veure al ball, aquelles tan maques!... I els reis, qui són?

—Encare s'han de fer, home.

—Sí? Doncs aixís deuen ésser vides les reines....

Humoristes

Els cavernícoles tradicionalistes han volgut fer teatre a benefici del seu òrguen «Reacció». I, naturalment, tractant-se de cavernícoles han escollit una obra que té per títol «La Caverna».

Heus ací com tot fent broma aquesta gent s'han posat en caràcter.

Avís als subscriptors forans:

Havent-hi senyors subscriptors sumament endarrerits en el pagament de l'import de subscripció, fem avinent que tots aquells que dintre vuit dies no hagin tramès la quantitat del seu deute, deixaran de rebre CIUTADANIA.